

CHƯƠNG 8

**NHỮNG VẤN ĐỀ CHÍNH TRỊ -
XÃ HỘI CÓ TÍNH QUY LUẬT
TRONG TIẾN TRÌNH CÁCH MẠNG
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

**I. XÂY DỰNG NỀN DÂN CHỦ XHCN
VÀ NHÀ NƯỚC XHCN**

**II. XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA XÃ HỘI
CHỦ NGHĨA**

**III. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ DÂN TỘC VÀ
TÔN GIÁO**

I. XÂY DỰNG NỀN DÂN CHỦ XHCN VÀ NHÀ NƯỚC XHCN

- 1. Xây dựng nền dân chủ XHCN*
- 2. Xây dựng nhà nước XHCN*

1. Xây dựng nền dân chủ XHCN

- a. Quan niệm về dân chủ và nền dân chủ
- b. Những đặc trưng cơ bản của nền dân chủ XHCN
- c. Tính tất yếu của việc xây dựng nền dân chủ XHCN

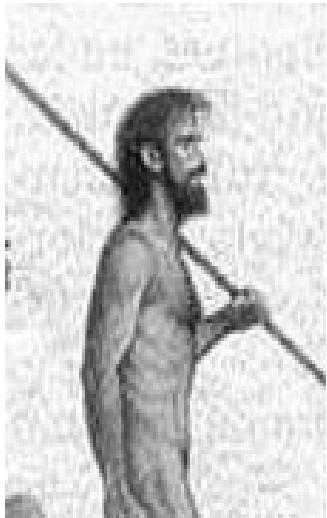

a. Quan niệm về dân chủ và nền dân chủ

Quý

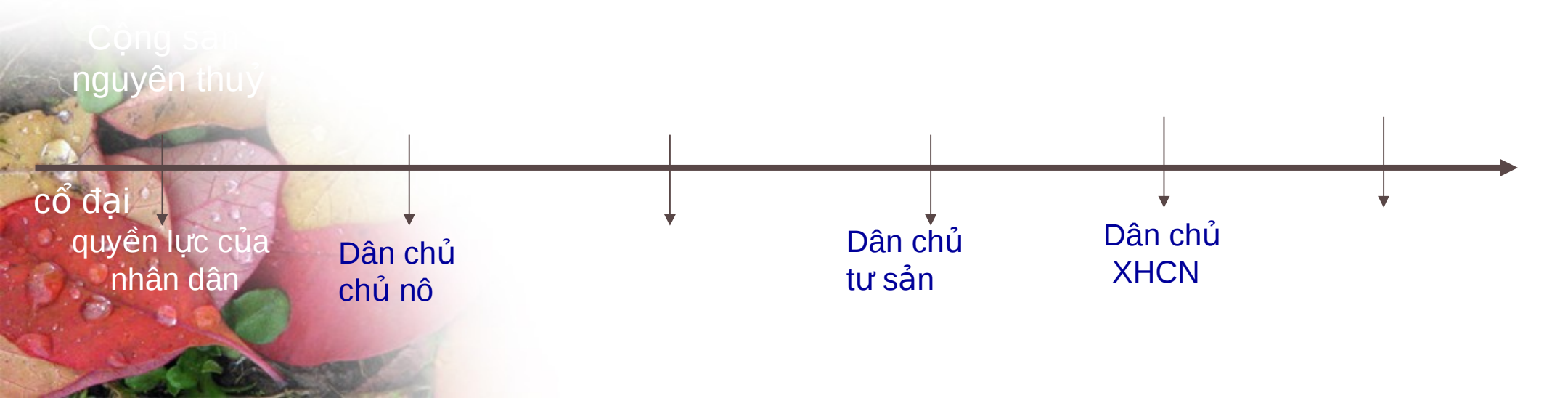
Cộng sản
nguyên thủy

cổ đại
↓
quyền lực của
nhân dân

↓
Dân chủ
chủ nô

↓
Dân chủ
tư sản

↓
Dân chủ
XHCN

- Phản ánh những giá trị nhân văn, là kết quả của cuộc đấu tranh lâu dài chống áp bức
- Gắn với nhà nước và giai cấp cầm quyền
- Phản ánh trình độ phát triển cá nhân và cộng đồng xã hội.
- Được thể chế hóa bằng chế độ nhà nước, pháp luật
- Là quyền lực của nhân dân được thực hiện bởi những tổ chức tự quản

Quan điểm của chủ nghĩa Mác Lênin về nền dân chủ

- Nền dân chủ và chế độ dân chủ: là hình thái gắn với bản chất, tính chất của nhà nước
- Do giai cấp thống trị đặt ra và được thể chế hóa bằng pháp luật

b. Những đặc trưng cơ bản của nền dân chủ XHCN

- Đảm bảo mọi quyền lực thuộc về nhân dân
- Cơ sở kinh tế: chế độ công hữu về TLSX chủ yếu
- Kết hợp lợi ích một cách hài hòa và tạo sức thu hút động viên các cá nhân góp sức xây dựng CNXH
- Nền dân chủ rộng rãi nhất nhưng vẫn mang tính giai cấp

c. Tính tất yếu của việc xây dựng nền dân chủ XHCN

- Động lực của quá trình phát triển kinh tế, của CNXH
- Để phát huy tính tích cực, sáng tạo của nhân dân
- Là quá trình vận động và thực hành dân chủ.
- Đáp ứng nhu cầu của nhân dân
- Là quá trình thực dân chủ đời sống xã hội

2. Xây dựng nhà nước XHCN

- a. Khái niệm “nhà nước xã hội chủ nghĩa”
- b. Đặc trưng, chức năng và nhiệm vụ của nhà nước XHCN
- c. Tính tất yếu của việc xây dựng nhà nước XHCN

a. Khái niệm “nhà nước xã hội chủ nghĩa”

“Nhà nước xã hội chủ nghĩa của nước ta hiện nay dùng để quản lý xã hội và bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa”

- Là tổ chức mà thông qua đó Đảng của GCCN thực hiện vai trò lãnh đạo đối với xã hội
- Thực hiện hình thức chuyên chính vô sản
- Thực hiện 2 chức năng: thống trị và xã hội

b. Đặc trưng, chức năng và nhiệm vụ của nhà nước XHCN

- Thực hiện chính sách giai cấp vì lợi ích của toàn dân (vai trò lãnh đạo do GCCN)
- Trấn áp những kẻ chống đối, phá hoại sự nghiệp cách mạng
- Tổ chức, xây dựng xã hội mới – XHCN & CSCN
- Phát triển dân chủ
- Nhà nước tự tiêu vong

- Chức năng của nhà nước

- Quản lý dân cư
- Cơ quan quyền lực mang tính cưỡng chế
- Hình thành hệ thống thuế khóa để nuôi bộ máy nhà nước

- Chức năng của nhà nước XHCN

- Giai cấp: tổ chức và xây dựng
- Quản lý, xây dựng và phát triển kinh tế, cải thiện đời sống, xây dựng nền văn hóa, thực hiện giáo dục và đào tạo, phát triển con người toàn diện...
- Đối ngoại

c. Tính tất yếu của việc xây dựng nhà nước XHCN

- GCCN phải thực hiện sứ mệnh lịch sử: chiếm lấy chính quyền, thiết lập chuyên chính vô sản
- Xây dựng nhà nước trở thành công cụ trấn áp thế lực đi ngược lại lợi ích của nhân dân
- Do đặc điểm của thời kỳ quá độ XHCN
- Để mở rộng và bảo vệ quyền làm chủ của nhân dân
- Là công cụ chủ yếu của nhân dân trong tiến trình xây dựng và bảo vệ tổ quốc

II. XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA XHCN

- 1. Khái niệm nền văn hóa XHCN***
- 2. Tính tất yếu của việc xây dựng nền văn hóa XHCN***
- 3. Nội dung và phương thức xây dựng nền văn hóa XHCN***

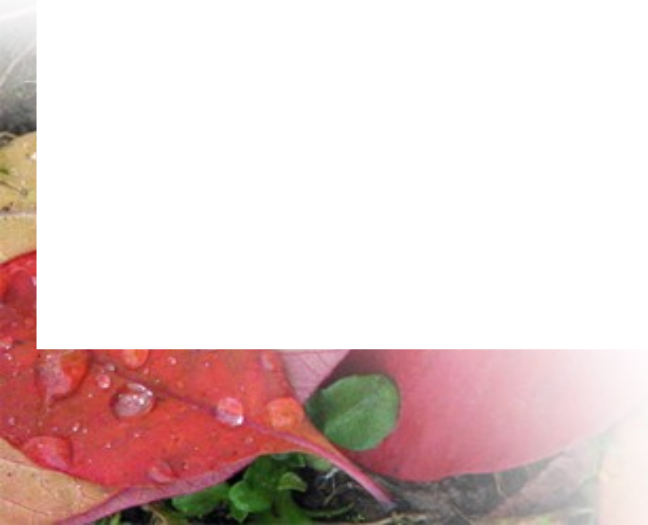
1. Khái niệm nền văn hóa XHCN

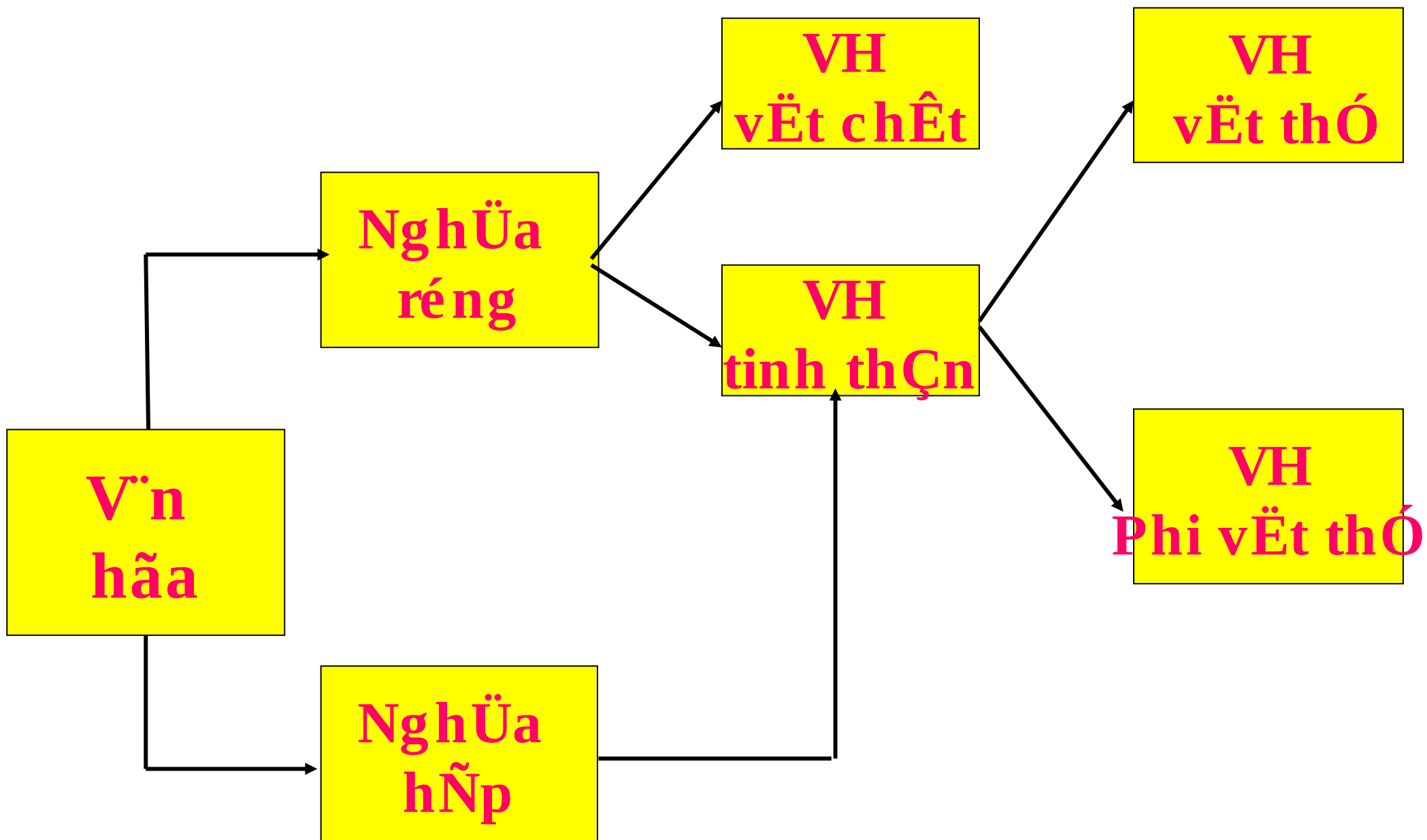
- a. Khái niệm văn hóa và nền văn hóa
- b. Khái niệm nền văn hóa XHCN
- c. Đặc trưng của nền văn hóa XHCN

a. Khái niệm văn hóa và nền văn hóa

-

- Văn hóa vật chất: năng lực sáng tạo của con người thể hiện và kết tinh trong sản phẩm vật chất
- Văn hóa tinh thần: tổng thể các lý luận, giá trị được sáng tạo trong đời sống và hoạt động tinh thần
- Văn hóa trong xã hội có giai cấp: mang tính giai cấp

- Nền văn hóa

- Biểu hiện toàn bộ nội dung, tính chất của văn hóa
- Trong xã hội có giai cấp, nền văn hóa mang tính chất giai cấp
- Văn hóa có tính kế thừa, sự kế thừa mang tính giai cấp
- Cơ sở vật chất: nền kinh tế
- Yếu tố quyết định khuynh hướng phát triển: chính trị

b. Khái niệm nền văn hóa XHCN

- Là một tất yếu của quá trình phát triển của lịch sử
- Được xây dựng và phát triển trên nền tảng hệ tư tưởng của GCCN, do Đảng lãnh đạo nhằm đưa NDLĐ trở thành chủ thể sáng tạo và hưởng thụ văn hóa

c. Đặc trưng của nền văn hóa XHCN

- Nền tảng tư tưởng: chủ nghĩa Mác – Lênin
- Tính nhân dân rộng rãi và tính dân tộc sâu sắc
- Sự kế thừa mang tính GCCN và tư tưởng chính trị của thời đại
- Được hình thành và phát triển một cách tự giác, dưới sự lãnh đạo của GCCN thông qua Đảng, có sự quản lý của nhà nước

2. Tính tất yếu của việc xây dựng nền văn hóa XHCN

- Tính triệt để, toàn diện của CMXH
- Nhằm giải phóng NDLD thoát khỏi ảnh hưởng tư tưởng, ý thức của xã hội cũ để lại
- Nhằm nâng cao trình độ văn hóa cho NDLD
- Xuất phát từ yêu cầu khách quan: văn hóa là mục tiêu, động lực của sự phát triển kinh tế - xã hội

3. Nội dung và phương thức xây dựng nền văn hóa XHCN

- a. Những nội dung cơ bản của nền văn hóa XHCN
- b. Phương thức xây dựng nền văn hóa XHCN

a. Những nội dung cơ bản của nền văn hóa XHCN

- Nâng cao trình độ dân trí, hình thành đội ngũ trí thức của xã hội mới
- Xây dựng con người mới phát triển toàn diện
- Xây dựng lối sống mới XHCN
- Xây dựng gia đình văn hóa XHCN

b. Phương thức xây dựng nền văn hóa XHCN

- Giữ vững và tăng cường vai trò chủ đạo của hệ tư tưởng GCCN trong đời sống tinh thần của xã hội
- Không ngừng tăng cường sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản và vai trò quản lý của nhà nước XHCN đối với hoạt động văn hóa
- Xây dựng nền văn hóa XHCN theo phương thức kết hợp việc **kế thừa** những giá trị trong di sản văn hóa dân tộc với **tiếp thu** có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại
- Tổ chức và lôi cuốn quần chúng nhân dân vào các hoạt động và sáng tạo của văn hóa

III. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ DÂN TỘC VÀ TÔN GIÁO

1. Vấn đề dân tộc và những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề dân tộc

2. Tôn giáo và những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề tôn

1. Vấn đề dân tộc và những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề dân tộc

a. Khái niệm dân tộc

b. Hai xu hướng phát triển của dân tộc và vấn đề dân tộc trong xây dựng CNXH

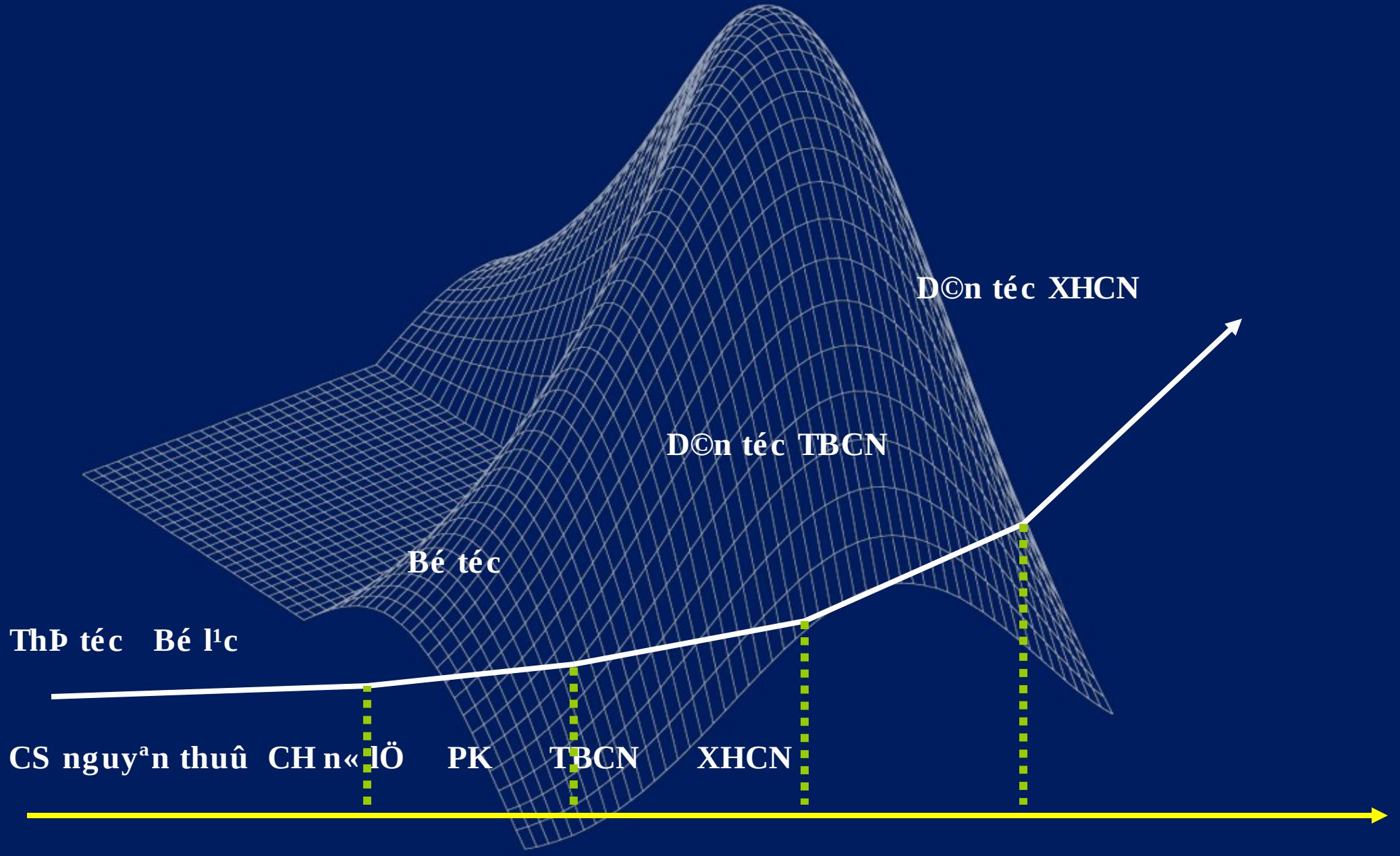
c. Những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin trong việc giải quyết vấn đề dân tộc

a. Khái niệm dân tộc

- Một hình thức tổ chức cộng đồng có tính chất ổn định được hình thành trong lịch sử
- Hình thức cộng đồng: thị tộc, bộ lạc, bộ tộc và dân tộc
- Cộng đồng người có mối liên hệ chặt chẽ, bền vững, có sinh hoạt kinh tế chung, có ngôn ngữ chung, sinh hoạt văn hóa đặc thù, xuất hiện sau bộ lạc, có ý thức tự giác của các thành viên trong cộng đồng

- Cộng đồng người trong một quốc gia, có ngôn ngữ chung

Cuộc sống của con người các dân tộc Việt Nam

b. Hai xu hướng phát triển của dân tộc và vấn đề dân tộc trong xây dựng CNXH

Xu hướng thức tỉnh ý thức dân
tộc hình thành các quốc gia dân
tộc độc lập

hướng

Xu hướng thức
tỉnh ý thức dân
tộc hình thành
các quốc gia dân
tộc độc lập

Kéo cờ Đông Timor (Quốc
gia được tách ra từ
Indônêxia)

Sự quan tâm đến vấn đề
Tây Nguyên ở Việt Nam

Cuộc chiến giữa hai dân
tộc: Palestin và Isarel

Xu hướng xích lại gần nhau giữa các dân tộc (liên hiệp giữa các dân tộc).

LÍNH MỸ XÂM LƯỢC IRAQ

Lợi dụng xu hướng trên, một số nước lớn đã tiến hành can thiệp quân sự vào các nước khác và gây nên bao cảnh đau thương!

c. Những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin trong việc giải quyết vấn đề dân tộc

- Căn cứ để ra cương lĩnh dân tộc

Hai xu hướng khách quan của sự phát triển dân tộc.

Mối quan hệ giữa vấn đề dân tộc và vấn đề giai cấp.

Kinh nghiệm của việc giải quyết các vấn đề dân tộc ở Nước Nga

- Nguyên tắc

- Các dân tộc hoàn toàn bình đẳng
- Các dân tộc được quyền tự quyết
- Liên hiệp công nhân tất cả các dân tộc

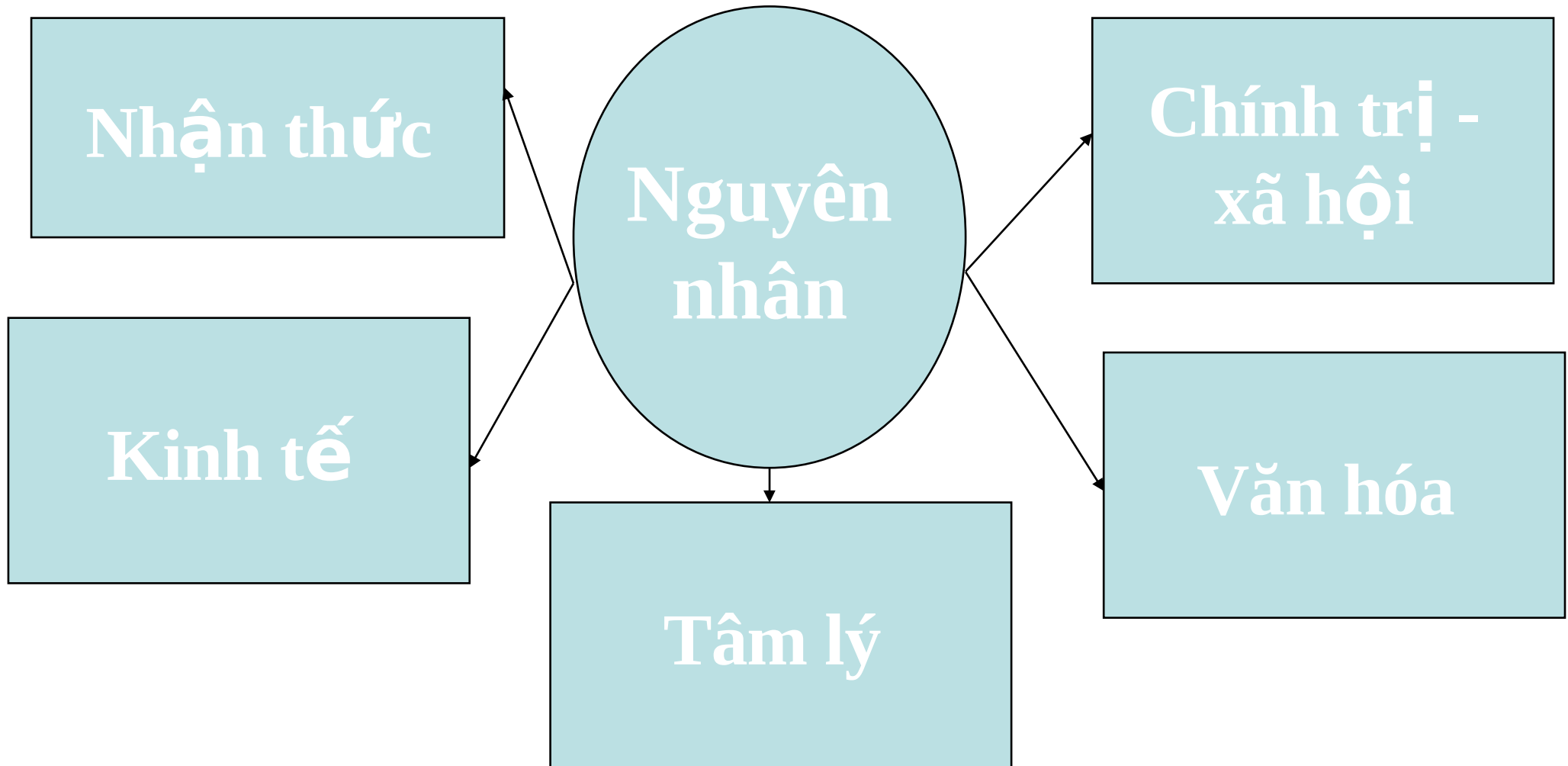
2. Tôn giáo và những nguyên tắc cơ bản của CN Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề tôn giáo

- a. Khái niệm tôn giáo
- b. Vấn đề tôn giáo trong tiến trình xây dựng chủ nghĩa xã hội
- c. Các nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề tôn giáo

a. Khái niệm tôn giáo

- Hiện tượng xã hội, phản ánh sự bế tắc, bất lực của con người trước tự nhiên và xã hội nhưng chứa một số giá trị phù hợp với đạo đức, đạo lý của con người
- Gồm: ý thức và hệ thống tổ chức tôn giáo
- Sản phẩm của con người.
- Nguồn gốc: kinh tế - xã hội, nhận thức và tâm lý

b. Vấn đề tôn giáo trong tiến trình xây dựng chủ nghĩa xã hội

c. Các nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong việc giải quyết vấn đề tôn giáo

- Khắc phục dần tiêu cực của tôn giáo
- Tôn trọng và đảm bảo quyền tự do tín ngưỡng và không tín ngưỡng
- Thực hiện đoàn kết, nghiêm cấm mọi hành vi chia rẽ
- Phân biệt 2 mặt: chính trị và tư tưởng
- Phải có quan điểm lịch sử - cụ thể khi giải quyết vấn đề tôn giáo

